

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ПІД ВПЛИВОМ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТРЕНДІВ

В. Попов, аспірант

О. Сторожук, канд. екон. наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

Реалії нинішнього турбулентного і шокуючого світу, в яких доводиться працювати підприємницьким структурам, на особливу висоту підносять питання їх економічної стійкості. Від підприємницьких структур сьогодні вимагається не лише вирішення завдання гармонізації із сучасним бізнес-ландшафтом, а й активного впровадження найсучасніших технологічних рішень. Мобільні додатки, хмарні сервіси, гібридні рішення, штучний інтелект стають не просто технологічним трендом, а стратегічною необхідністю та запорукою економічного зростання бізнесу. Цифрова трансформація бізнес-процесів, автоматизація операцій, гнучкість та швидкість реагування на ринкові виклики – усе це формує нову парадигму підприємництва. У такому середовищі саме здатність інтегрувати інноваційні технології визначає рівень економічної стійкості підприємства.

Отже, дослідження механізмів формування економічної стійкості підприємницьких структур в умовах впливу новітніх технологічних трендів є надзвичайно актуальним. Воно дозволяє не лише оцінити рівень готовності бізнесу до цифрових викликів, а й розробити ефективні інструменти управління змінами в умовах технологічної революції.

Питання, що стосуються способів забезпечення економічної стійкості підприємств розглядаються у працях багатьох науковців. Так, Хахалев Д. і Гагарінов О. вивчають питання економічної стійкості підприємства у якості основи сталого розвитку в умовах глобальних змін [5]. Науковці Меркулов М.М. і Бочевар І.В. висвітлюють деталі розвитку підприємницьких структур на основі впровадження сучасних організаційно-технологічних систем [3]. Вчені-співавтори Вербівська Л.В. та Скрипчук С.Ю. аналізують систему економічної безпеки з позиції фактора стійкого розвитку промислових підприємств [2]. Дослідники Танклевська Н. С. та Мірошніченко В. О. розглядають актуальні аспекти фінансової стійкості підприємств в умовах цифрової економіки [4]. Такий стан справ підкреслює актуальність проблеми формування економічної стійкості підприємницьких структур та переконує у необхідності подальшого теоретичного осмислення цього питання і розробки практичного забезпечення здатності підприємств не лише пристосовуватися до технологічних змін, а й використовувати їх як джерело конкурентних переваг у нестабільному бізнес-середовищі.

У контексті цифрової епохи технологічна модернізація інфраструктури підприємств виступає першочерговим чинником підвищення їх економічної стійкості. Надійна та інноваційна інфраструктура є основою для забезпечення ефективної операційної діяльності та конкурентоспроможності на ринку. Застаріле обладнання не лише ускладнює впровадження інноваційних рішень, а й підвищує ризики кіберзагроз та функціональних збоїв, що в довгостроковій перспективі знижує економічну ефективність, тому фінансові вкладення в оновлення технологічних засобів – не просто витрати, а стратегічно виважені рішення, що забезпечують довгострокову продуктивність та спроможність бізнесу відповідати на зовнішні зміни у середовищі діяльності. Хмарні технології, зокрема хмарні мобільні додатки, виступають універсальним інструментом оптимізації бізнес-процесів, забезпечуючи гнучкість, масштабованість та надійний захист даних.

Початковим етапом будь-якої цифрової трансформації має бути формулювання чітких стратегічних цілей, що дозволяє зменшити ентропію в управлінських процесах та сприяє ефективному плануванню. Структурований план дій із поетапною реалізацією трансформаційних процесів створює передумови для підвищення організаційної стійкості.

Економічна стійкість підприємницьких структур значною мірою залежить від актуальності компетентностей персоналу. Системне навчання співробітників, формування культури підтримки та створення умов психологічної безпеки стимулює розвиток креативного потенціалу і знижує опір змінам. Уведення сучасних систем захисту даних у технологічну інфраструктуру забезпечує надійний захист бізнесу від зовнішніх загроз. Крім того, синергія нових хмарних рішень із наявними цифровими платформами сприяє створенню більш гнучких і персоналізованих бізнес-моделей, що підвищує рівень обслуговування клієнтів та відкриває нові можливості для диверсифікації доходів.

За оцінка експертів, у 2025 році значний вплив на функціонування підприємницьких структур матимуть новітні технологічні тренди, які визначають нові параметри швидкісних реакцій бізнесу на зовнішні обставини, інноваційної активності та ресурсної ефективності [1].

Аналітики стверджують, що близько 20% українських підприємств та організації на даному етапі поки не працюють із сучасними технологіями, водночас планують їх залучити у свої бізнес-процеси. Близько 40% організацій уже сьогодні користуються цифровими технологіями за потребою, а 7% підприємств зазначають, що взагалі не планують це робити, оскільки не вважають це життєво необхідним, або мають обмежені фінансові можливості для цього [6].

Загалом, процес цифровізації в Україні прискорюється, але простір для розвитку та впровадження нових інструментів у бізнесі досить широкий. У табл. 1 ми зібрали основні технології, які так чи інакше є перспективними для українських підприємницьких структур, проаналізувавши їх переваги та ризики застосування.

Таблиця 1 – Перспективні технології для використання у підприємницьких структурах

Назва технології	Переваги	Ризики застосування
Штучний інтелект і машинне навчання	Автоматизація процесів, аналітична підтримка рішень, гнучке стратегічне планування	Висока вартість впровадження, залежність від якості даних, питання етики та прозорості
Хмарні технології	Зменшення витрат, гнучкий доступ до ресурсів, підвищення кібербезпеки	Ризики витоку даних, залежність від провайдерів, потреба у стабільному інтернет-з'єднанні
Інтернет речей (IoT)	Аналітика в реальному часі, оптимізація ресурсів, прогнозування ризиків	Складність гарантування безпеки, інтеграційні труднощі, залежність від стабільності мереж
5G-технології	Висока швидкість передачі даних, розвиток нових бізнес-моделей, підтримка віддаленого управління	Висока вартість інфраструктури, нерівномірний доступ до технології, потенційні кіберзагрози
Блокчейн	Прозорість операцій, підвищена безпека, зменшення операційних ризиків	Значні енергетичні витрати, невизначеність нормативної бази, обмежена масштабованість

Джерело: складено авторами за [1; 2; 6]

Поєднання систем штучного інтелекту (ШІ) із виробничо-управлінськими процесами сприяє формуванню антикризових механізмів та підвищенню оперативності реагування підприємницьких структур на зміни ринкового середовища. ШІ забезпечує високий рівень автоматизації, аналітичну обґрунтованість прийняття управлінських рішень та гнучкість стратегічного планування, що сприяє стабілізації внутрішніх бізнес-процесів у періоди високої турбулентності.

Використання хмарних обчислень та гібридних ІТ-рішень створює передумови для мінімізації транзакційних витрат, оптимізації інформаційних потоків і підвищення кібербезпеки. Зниження інфраструктурних бар'єрів і доступ до масштабованих цифрових ресурсів дозволяє підприємствам гнучко адаптуватися до зовнішніх викликів, зміцнюючи їхню

довгострокову стійкість. Завдяки IoT підприємства отримують змогу проводити глибоку аналітику операційних процесів, забезпечуючи прогнозування ризиків і оптимізацію ресурсних потоків. Це, в свою чергу, знижує вразливість до зовнішніх шоків і формує нові моделі стійкого управління в логістиці, виробництві та сервісному обслуговуванні.

Розгортання мереж п'ятого покоління забезпечує високу швидкість передавання даних, що дозволяє підприємствам впроваджувати нові моделі бізнесу, зокрема хмарні сервіси, доповнену реальність і дистанційне управління. Завдяки цьому розширюється спектр економічної активності, а також зростає гнучкість адаптаційних механізмів підприємств до цифрових викликів. Застосування блокчейн-технологій посилює безпеку бізнес-операцій, забезпечує прозорість у ланцюгах постачань і сприяє зниженню операційних ризиків. Це підвищує довіру до підприємства з боку клієнтів та бізнес-партнерів, що є ключовим чинником довготривалої економічної стабільності.

Отже, в умовах цифрової трансформації та постійних технологічних змін формування економічної стійкості підприємницьких структур набуває особливої актуальності. Ефективна інтеграція інноваційних технологій, зокрема хмарних сервісів та мобільних додатків, є стратегічною необхідністю для підвищення конкурентоспроможності та адаптивності бізнесу. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку дієвих управлінських інструментів, здатних забезпечити стабільність і розвиток підприємств у новітньому технологічному середовищі. Таким чином, цифрова трансформація підприємницьких структур повинна ґрунтуватися на стратегічному плануванні, безперервному розвитку кадрового потенціалу та модернізації технологічної інфраструктури. Успішне впровадження інноваційних рішень значною мірою залежить від готовності персоналу до змін і здатності підприємства до інтеграції новітніх цифрових технологій. Поточна ситуація вказує на необхідність посилення цифрової культури серед українських підприємств задля забезпечення їх конкурентоспроможності в умовах стрімкого технологічного розвитку.

Список літератури

1. Бізнес-аналіз у 2025 році: тренди та нові виклики. URL: <https://e5.ua/uk/blogpost-2/biznes-analiz-u-2025-rotsi-trendy-ta-novi-vyklyky/>
2. Вербівська Л.В., Скрипчук С.Ю. Система економічної безпеки як фактор стійкого розвитку промислових підприємств. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4540/4577>
3. Меркулов М.М., Бочевар І.В. Розвиток підприємницьких структур на основі впровадження сучасних організаційно-технологічних систем. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2023. № 5 (69). С. 53-62. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No5/53.pdf>.
4. Танклевська Н. С., Мірошніченко В. О. Фінансова стійкість підприємств в умовах цифрової економіки. Бізнес Інформ. 2024. №3. С. 249-255. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-249-255>
5. Хахалев Д., Гагарінов О. (2024). Економічна стійкість підприємства як основа сталого розвитку в умовах глобальних змін. Modeling the development of the economic systems, (3), 145-151. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-19>
6. Як технології впливали на український бізнес у 2024 році: результати дослідження Kyivstar Business Hub URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/yak-tehnologiyi-vplivali-na-ukrayinskij-biznes-u-2024-rocz-i-rezultati-doslidzhennya-kyivstar-business-hub>